

UKRAINIAN JOURNAL ЕКОНОМІСТ

2021

#11

ПОДІЇ, ОСОБИСТОСТІ та ІДЕЇ, ДОСЛІДЖЕННЯ та ПРОГНОЗИ

EVENTS, PERSONS & IDEAS, RESEARCHES & FORECASTS

Природа не визнає жартів, вона завжди правдива, завжди серйозна, завжди строга; вона завжди права; помилки ж і омани походять від людей...

Гюґанн ГЕТЕ

2021-го листопада

За словами Генріха Гейне, як «про сидячого на троні Юпітера Фідія в Олімпії казали, що якби він колись раптом встав, він проломив би головою дах храму. Таким самим було становище Гете у Веймарі: якби він колись раптом повстав зі свого нерухомого спокою і випростався, то він пробив би державний дах або, що ще ймовірніше, розбив би собі ним голову».

Мабуть не вистачає у сучасному світі таких як Г.Гете велетнів науки і культури, які силою свого розуму і таланту переконали б людство більш серйозно поставитися до проблеми знищення довкілля і умов існування цивілізації. Інакше ж – сама Природа, як античний бог, обвалить на наші голови дах того величного Храму, в якому ми маємо можливість проводити свої мізерні метушливі людські життя. Перші тріщини в конструкції у вигляді кліматичних змін вже проявилися...

На економіку впливає все!

*З повагою до наших передплатників і читачів
головний редактор, к.е.н.,
заслужений економіст України
академік Академії економічних наук
України Олексій Мірошниченко*

ЗМІСТ

У Світі	2
26-а Конференція учасників Рамкової конвенції ООН щодо зміни клімату (COP26) у Глазго	4
В Україні	7
В.РЯБОШЛИК Блогосфера про «банківські тези» секретаря РНБО Олексія Данілова	8
Економічна думка	
Ми всі – добросердї вчені, стали на помилковий шлях надії на соціалістичні ідеї... (інтерв'ю з Нобелівським лауреатом Полом Самуельсоном)	13
Про економіку відверто...	18
Країна, регіон, громада	
Вивчаємо досвід децентралізації та роботу місцевих громад Польщі (день – 6)	19
Наукова дискусія	
Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції «ОБЛІК, АНАЛІЗ І АУДИТ: ТRENДИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ» (НУК, 12 листопада 2021 р.)	25

Гюґанн Вольфганг фон Гете (28.08.1749, Франкфурт-на-Майні, Священна Римська імперія – 22.03.1832, Веймар, Велике герцогство Саксен-Веймар-Ейзенахське) – німецький поет, драматург, прозаїк, науковець, державний діяч, театральний режисер і критик, вважається засновником порівняльної морфології рослин у галузі ботаніки та найбільшим німецьким літературним діячем сучасності – засновником сучасної німецької літератури (ред.)

ОЦІНЮВАННЯ ДОХОДУ НА ПІДПРИЄМСТВАХ МОЛОКОПЕРЕРОБНОЇ ГАЛУЗІ

Леонід Прокопович, Вікторія Медведєва, Олександр Челован

Дохід є одним з головних показників, який характеризують результати діяльності будь-якого суб'єкта господарювання. Проблемі оцінки доходу присвячено багато досліджень, наприклад [1-3]. Проте, залишається низька не вирішених проблем які потребують свого вирішення.

Мета роботи: підвищення достовірності оцінювання чистого доходу на підприємствах молокопереробної галузі.

Для побудови моделі прогнозування величини чистого доходу від показників витрат, у розрізі економічних елементів, були зібрані дані про витрати та дохід підприємств молокопереробної галузі. Первинний обсяг вибірки складав 70 спостережень. Проте, після усунення викидів кількість спостережень у вибірці склала 45. Отримана вибірка містить: Y – чистий дохід від реалізації продукції, X_1 – матеріальні затрати, X_2 – витрати на оплату праці, X_3 – амортизація, X_4 – інші операційні витрати.

З метою відбору факторів для побудови моделі була побудована кореляційна матриця (див. табл. 1).

Таблиця 1

Кореляційна матриця

	Y1	X1	X2	X3	X4
Y1	1	0,901553	0,714395	0,39585	0,582443
X1	0,901553	1	0,627454	0,573228	0,493527
X2	0,714395	0,627454	1	0,327371	0,652029
X3	0,39585	0,573228	0,327371	1	0,316089
X4	0,582443	0,493527	0,652029	0,316089	1

За даними табл. 1 можна побачити, що найбільшу залежність чистий дохід від реалізації продукції підприємств молокопереробної галузі має з першими двома факторами: матеріальними затратами та витратами на оплату праці. Розрахунок зворотної матриці від матриці парних кореляцій факторів X_1 та X_2 підтвердив той факт, що між ними не існує мультиколінеарності. Тому

Leonid Prokopovich, PhD (Economics), associate professor, Viktoriia Medvedieva, Oleksandr Chelovan

Admiral Makarov National University of Shipbuilding

Evaluation of profit on enterprises milk of processing industry

Considered problem of construction of regressive model of evaluation of net profit on enterprises milk of processing industry. Linear, polinom and sedate models are built. For the construction of sedate model transformation was applied on the basis of tithe logarithm. Comparison of the got results is conducted.

Keywords: regressive model, transformation, profit, charges, milk processing industry.

вони були обрані для проведення подальшого дослідження.

Спроба побудови лінійного двохфакторного регресійного рівняння з трьома коефіцієнтами, див. формулу (1), виявило, що r -значення коефіцієнта b_0 дорівнює 0,899, яке перевищує 0,05. Останнє свідчить про те, що коефіцієнт b_0 необхідно прибрати з моделі.

$$\hat{y} = b_0 + b_1x_1 + b_2x_2 + \varepsilon, \quad (1)$$

Тому була побудована лінійна двох факторна регресійна модель, яка наведена у формулі (2).

$$\hat{y} = b_1x_1 + b_2x_2 + \varepsilon, \quad (2)$$

Параметри рівняння оцінювалися методом найменших квадратів, оцінки параметрів наступні: $b_1 = 1,102$, $b_2 = 3,596$.

Також були побудовані нелінійні моделі, серед яких увагу заслуговує поліноміальна (див. формулу (3) і рис. 1) та ступенева (див. формулу (4)).

$$\hat{y} = 383344 - 8,6414x_1 + 0,0001x_1^2 - 5E^{-10}x_1^3 + 2E^{-15}x_1^4 - 2E^{-21}x_1^5 + 1E^{-27}x_1^6 + \varepsilon, \quad (3)$$

Прокопович Л.Б. – кандидат економічних наук, Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова, Медведєва В.М. – викладач, Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова, Челован О.О. – магістрант, Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова

© Л.Прокопович, В.Медведєва, О.Челован, 2021

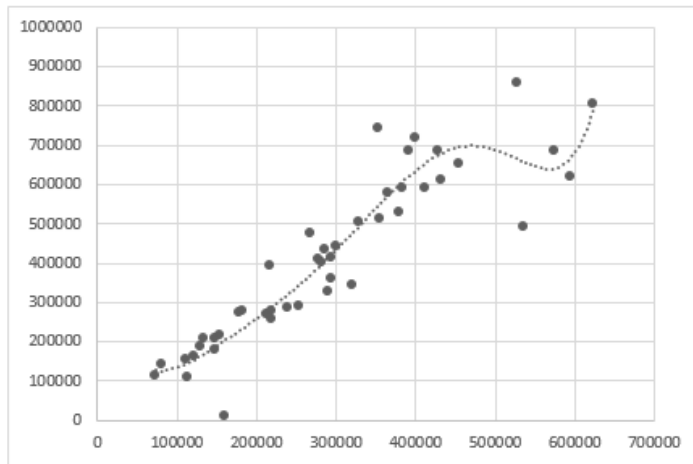

Рис.1. Графік крапок розкиду та поліноміальної моделі залежності між доходом та матеріальними затратами

Для побудови ступеневого регресійного рівняння (див. формулу (4)) було здійснено перетворення за допомогою десятичного логарифму. Внаслідок чого, отримане лінійне рівняння. За допомогою методу найменших квадратів здійснення оцінка параметру b_1 .

$$\hat{y} = x_1^{b_1} + \varepsilon = x_1^{1,0219} + \varepsilon, \quad (4)$$

Порівняння моделей наведено у табл. 2.

Таблиця 2

Порівняння моделей

Модель	Коефіцієнт детермінації, R^2	Критерій Фішера, F	
		розрахунковий	табличний
Лінійна	0,969	671,44	3,21
Поліноміальна	0,878	45,54	2,35
Ступенева	0,999	29737,16	4,06

Величина коефіцієнту детермінації в лінійній та ступеневих моделях перевищує 0,95, тому можна казати про високу точність апроксимації. У поліноміальній - добра точність моделі. Так як величини розрахункового критерія Фішера перевищують табличні значення, то у всіх моделях наявна ви-

сока достовірність результатів.

Внаслідок проведеного дослідження були побудовані моделі оцінювання чистого доходу на підприємствах молокопереробної галузі.

Перспективи подальших досліджень полягають по-перше, в розробці програмного забезпечення для автоматизації розрахунків за запропонованими моделями; по-друге, в продовженні дослідження у напрямку використання методів машинного навчання для побудови моделі. На нашу думку, доречно буде використати генетичний алгоритм та випадковий ліс.

Список використаних джерел:

1. Волошина О.А., Кордзаія І.А., Даденко С.М., Ульченко А.М. Методичні підходи до аналізу доходів підприємства та факторів їх формування методичні підходи до аналізу доходів підприємства та факторів їх формування. *Ефективна економіка. Електронне наукове фахове видання*. 2019. № 6. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/6_2019/49.pdf
2. Потриваєва Н.В., Христенко О.О., Гавалешко К.О. Особливості формування та обліку доходу від реалізації сільськогосподарської продукції: теоретичний аспект. *Глобальні та національні проблеми економіки. Миколаївський національний університет імені В.О.Сухомлинського*. С. 556-561. URL: <http://global-national.in.ua/archive/18-2017/105.pdf>
3. Сопко В.В. Організація оцінки і обліку доходів та витрат в системі економічної безпеки підприємства. *Фінанси, облік і аудит*. 2013. Випуск 2 (22). С.241-251 URL: <http://projects.dune-hd.com/bitstream/handle/2010/3745/Sopko.pdf?sequence=1&isAllowed=y>.

УДК 657

СТРУКТУРА УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ ДЛЯ ОПЕРАЦІЙНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

Михайло Пушкар

В інформаційній сфері підприємств склалася ситуація, коли основна увага менедж-

жерів вищого рівня управління зосереджена на аналізі фінансової звітності підприєм-

Пушкар М.Р. – аспірант, Західноукраїнський національний університет (м.Тернопіль)

© М.Пушкар, 2021

ЩОМІСЯЧНЕ НАУКОВО-ПРАКТИЧНЕ ВИДАННЯ

Виходив з 1904 по 1914 рр.

Відновлено з 1997 року

(св-во KB №2308 від 05.12.1996 р.)

ISSN 1810-3944

Ел. пошта: ukreconomist@ukr.net

Тимчасова редакція

Головний редактор О. Мірошниченко

Засновник та видавець Ю. Коваленко

(св-во KB №24973-14913Р від 09.09.2021 р.)

04060, м. Київ-60, вул. Орлівська, 15, к. 112

Видання здійснено за сприяння

ГО «Інститут перспективних досліджень»

(св-во про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру видавців та розповсюджувачів видавничої продукції ДК №4656 від 18.11.2013 р.)

Підп. до друку: 30.11.2021 р.

Замовл. № 2021/11

Тираж 300 прим.

При підготовці номера використовувалася інформація та матеріали з загальнодоступних джерел, у т.ч.:

<https://www.president.gov.ua/>

<https://zakon.rada.gov.ua/>

<https://www.kmu.gov.ua/>

<https://www.rnbo.gov.ua/>

<https://www.me.gov.ua/>

<https://minagro.gov.ua/>

<https://www.mil.gov.ua/>

<https://minjust.gov.ua/>

<http://nrcu.gov.ua/>

<https://news.un.org/>

<https://uk.wikipedia.org>

<https://ru.wikipedia.org>

<https://www.eurointegration.com.ua>

<https://tsn.ua>

<https://baltnews.lt>

<https://www.golosameriki.com>

<https://www.dn.com>

<https://www.foxnews.com>

<https://www.bel.fi>

<https://spektr.press>

<http://nuos.edu.ua/>

ДО УВАГИ АВТОРІВ

Редакція журналу «Економіст» запрошує до авторської участі наукових співробітників, викладачів, аспірантів і докторантів, працівників підприємств, установ, господарських органів, представників ділових кіл. При розгляді пріоритет надається науковим публікаціям фундаментального та прикладного характеру, дискусійним матеріалам, а також опису успішних проектів розвитку підприємств і організацій вітчизняного бізнесу та територіальних громад.

Редакція не має можливості листуватися з приводу надісланих рукописів та повертати не замовлені матеріали, авторський гонорар не виплачується. Публікація наукових матеріалів здійснюється за умов мінімального авторського співфінансування завдяки благодійній та спонсорській допомозі.

До друку приймаються публікації в електронному вигляді: формат А4 (210х297 мм); шрифт Times New Roman (14 pt); міжрядковий інтервал – 1,5; верхнє, нижнє, ліве поля – 20 мм, праве – 10 мм.

Українською й англійською мовами подаються:

- назва статті,
- ім'я та прізвище автора (авторів), науковий ступінь, вчене звання, місце роботи, посада та ін. дані;
- анотація (3-6 речень).

Публікація має містити такі елементи (окремо не виділяються): чітка постановка проблеми; стислі, але зрозуміло викладені результати інших дослідників; мета дослідження; логічно сформульовані виклад дослідження, основні думки та пропозиції; висновки про досягнуті результати та перспективи подальших досліджень; список використаних джерел.

Список використаних джерел формується у порядку появи посилань у тексті. Бібліографічний опис списку використаних джерел оформлюється згідно Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання».